

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/39/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115217664
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:1115217664.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Aleny Radičovej a Mgr. Marka Anovčina, v spore žalobkyne JUDr. Miliny Jánoškovej, nar. XX.XX.XXXX, A., B. XX/XX, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej konajú Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Bratislava, Námestie slobody 6 a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Bratislava, Štúrova 2, za účasti intervenienta na strane žalovanej Mesto Prievidza, Prievidza, Námestie slobody 14, o zaplatenie 10.232,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 9. septembra 2021, č. k. 5C/13/2018-1110, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom z 9. septembra 2021, č. k. 5C/13/2018-1110 výrokom I. zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa (v jej konečnom znení) na žalovanej domáhala náhrady škody 232,- eur a nemajetkovej ujmy 5.000,- eur a výrokom II. žalovanej voči žalobkyňi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok odôvodnil (pokiaľ šlo o vec samu) právne ustanoveniami čl. I § 1 až § 3, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 9 ods. 1 a 3, § 10 ods. 1 a 2, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2 a § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“); § 470 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“); § 1 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1, ods. 3 písm. f) a ods. 4, § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 a 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnení, účinnom v roku 2011, resp. aj neskôr (ďalej tiež len „ZOZ“); čl. 68, 71, 86 písm. a), 87 ods. 1 a 119 písm. a/ Ústavy (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších ústavných zákonov); § 1 a § 2 a § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení účinnom k 1. januáru 2002; § 1 ods. 1, § 3 ods. 1, 2 a 6, § 3d ods. 3 a § 6a ods. 1 až 3 zákona č. 135/961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon, ďalej tiež len „CZ“) v časových zneniach od 1. augusta 2011 do 30. novembra 2013 (správne len „do 29. novembra 2013“) a po takomto čase; § 2, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 písm. h), § 6 ods. 1, § 17 ods. 1, § 19 ods. 1, § 20 ods. 1 a 2, § 21 ods. 2, § 22 ods. 1, § 25 ods. 1, § 26 ods. 7, § 28 ods. 1, § 31 ods. 1, § 33 ods. 1 a § 35 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení účinnom do 31. decembra 2015; § 250zf (ods. 1) a § 250zfa ods. 1 vety prvej a ods. 6 vety prvej Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, účinného do 30. júna 2016 vrátane) a § 193 ods. 1 písm. c) a § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku (zákona č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, účinnom ku dňu 31. decembra 2015). Vecne mal za to, že žaloba nebola dôvodná. Žalobkyňa je obyvateľkou mesta A. s prechodným pobytom na tamojšej B. ulici, (kde vlastní byt, v ktorom sa prevažne zdržuje) a už od roku 2012 sa usilovala o vydanie rezidentskej parkovacej karty umožňujúcej jej parkovanie a po neúspechu takej snahy nápravy nezákonného stavu zriadenia (aj) v mieste jej bydliska

parkovacej zóny a vyberania poplatkov za parkovanie bez toho, aby toto malo oporu vo všeobecne záväznom nariadení (ďalej tiež len „VZN“) obce (mesta). To mesto až do roku 2013 nevydalo a reguláciu parkovania hodlalo dosiahnuť len za pomoci uznesení svojho mestského zastupiteľstva (č. 369/2011 a 370/2011) vedúcich k prenájmu pozemkov mesta obchodnej spoločnosti UNIPA spol. s r. o. Prievidza, k protiprávnemu osadeniu dopravného značenia a k vyberaniu poplatkov. Žalobkyňa síce podnetmi na prokuratúru docielila zrušenie sporných uznesení mestského zastupiteľstva i vydanie VZN, dĺžka času stráveného takýmto bojom a najmä postoj prokuratúry k porušovateľom zákona jej však spôsobil psychický stres a znechutenie (majúce sa kompenzovať náhradou nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- eur od každého z oboch orgánov reprezentujúcich v tomto prípade žalovaných), ako i skutočnú škodu 232,- eur (na náhrade sankcie za neexistujúci dopravný priestupok a trov konania o ňom, resp. súdnych poplatkov v ňou iniciovaných konaniach vo veciach správneho súdnictva). Podľa súdu prvej inštancie síce štát (v tomto konkrétnom prípade reprezentovaný až dvoma štátnymi orgánmi – Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, ďalej tiež len „ministerstvo“ a „generálna prokuratúra“) je pasívne vecne legitimovaným subjektom na náhradu škody vzniknutej pri výkone štátnej správy prenesenej na územnú samosprávu, o taký prenos však podľa jeho názoru nešlo pri výkone, kompetencie podľa § 6a CZ (ustanovenia zakladajúceho možnosť obce ustanoviť na účely organizovania dopravy na jej území všeobecne záväzným nariadením úseky miestnych komunikácií na dočasné parkovanie motorových vozidiel), kde bolo potrebné uplatniť generálne interpretačné pravidlo (z ustanovenia § 4 ods. 4 ZOZ v znení zákona č. 453/2001 Z. z.), podľa ktorého ak zákon pri úprave pôsobnosti obce neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce. Pri určení trvalého dopravného značenia Mestom Prievidza (vystupujúcim ako orgán verejnej moci) síce o výkon prenesenej štátnej správy na obec šlo, podmienkou úspechu žaloby ale bolo preukázanie nesprávneho úradného postupu, (ktorým by bolo len nevydanie tu vydaného rozhodnutia) alebo zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť, (k čomu napriek absencii VZN majúceho predchádzať rozhodnutiu rovnako neprišlo a toto by nešlo dosiahnuť ani na základe podnetu žalobkyne na vykonanie kontroly preneseného výkonu štátnej správy, adresovaného ministerstvu). Pri vybavovaní podnetov prokuratúre žalobkyňa nepreukázala nesprávny úradný postup, za ktorý nešlo považovať ani prvotné odloženie podnetu Okresnou prokuratúrou Prievidza či opakované predlžovanie lehoty na vybavenie podnetu. Ani náprava stavu uznania žalobkyne vinnou zo spáchania dopravných priestupkov nebola možnou v spore o náhradu škody proti štátu (v prejednávanej veci), ak žalobkyňa v minulosti viedla samostatné konania, v ktorých sa domáhala (žalobami v konaniach Krajského súdu v Trenčíne vedených pod sp. zn. 11S/45/2012 a 13S/282/2014 a neskôr odvolaniami v konaniach najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžd/17/2013 a 2Sžo/56/2016) zrušenia tzv. priestupkových rozhodnutí, avšak neúspešne. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, kedy bola žalovaná v konaní úspešná, preto jej súd proti žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa a uviedla, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Absentuje riadne odôvodnenie odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Sa/25/2017, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 10Sžd/23/2013 a sp. zn. 10Sžd/28/2014. Súd prvej inštancie sa v rozhodnutí neriadil ustanovením § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení sa nevysporiadal s celým predmetom sporu, zaoberal sa tým, čo nebolo predmetom sporu a veciam, ktorými sa mal zaoberať (nezákonnosť parkovacej zóny a osadenia dopravných značiek), tým sa úplne vyhol. Týmto postupom súd prvej inštancie znemožnil žalobkyni adekvátnu právnu obranu v odvolacom konaní, nakoľko rozsudok je nepreskúmateľný pre jeho vady v odôvodnení. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 10Sžd/28/2014, na rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Sa/25/2017. Z judikatúry Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/28/2010 vyplýva, že v žiadnom prípade nemôže byť ochrana subjektívnych práv vylúčená z pôsobnosti súdu alebo iného zákonom stanoveného orgánu. Ak právny poriadok neurčuje, ktorý orgán má poskytnúť ochranu základných práv, týmto orgánom, ktorý je povinný poskytnúť ochranu, je súd. Možno konštatovať, že pokiaľ sa súdy odmietli zaoberať zákonnosťou zriadenej parkovacej zóny a osadenia dopravných značiek v konaní o priestupkoch, je povinný ochranu pred svojvoľou poskytnúť všeobecný súd. Úprava parkovania je prenesený výkon štátnej správy, dopravné značky, IP27a, IP27b nemôžu byť osadené bez vydania VZN mesta o parkovaní a bez jeho existencie parkovacie miesto nesmie byť osadené dopravnou značkou a ani spoplatnené. Tieto dopravné značky v Meste Prievidza dňa 01.07.2012 osadené na základe rozhodnutia mesta schváleného iba políciou, bez vydania VZN o parkovaní, predstavujú nezákonnosť. Žalobkyňa bola právoplatne sankcionovaná za neexistujúce dopravné priestupky, parkovacia

zóna neexistovala, žiadne dopravné značky regulujúce parkovanie neboli osadené na základe zákona. Štát sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil na pokutách za neexistujúce priestupky a žalobkyni patrí náhrada škody od štátu, bez ohľadu na to, či rozhodnutia o priestupkoch boli alebo neboli súdom zrušené pre nezákonnosť, pretože predmetom sporu nie je nezákonnosť týchto rozhodnutí, ale postup kompetentných pred osadením dopravných značiek, na základe ktorých bola sankcionovaná. Závery súdu prvej inštancie napadnutého rozsudku predstavujú odklon od rozhodovacej praxe, popierajú právnu argumentáciu Najvyššieho súdu SR v citovaných rozhodnutiach, že dočasné parkovanie, vydanie VZN o parkovaní a osadenie dopravných značiek IP27a, IP27b, je výkon samosprávy, čo znamená, že mesto môže robiť so svojim majetkom čo chce a regulovať parkovanie na mestských komunikáciách vyberaním poplatkov bez schválenia cenníka na základe nájomnej zmluvy s treťou osobou podľa svojho uváženia bez kontroly, takéto závery predstavujú narušenie princípu právnej istoty. Súd nijako tieto rozpory nevysvetlil s poukazom na čl. 2 ods. 3 CSP. Súd prvej inštancie na základe argumentácie, že parkovanie je výkon samosprávy označil žalovaného SR v zastúpení Ministerstva dopravy za pasívne nelegitimovanú osobu a zamietol žalobu, čím odňal žalobkyni právo konať pred súdom, pretože žalobkyňa v rozsahu zodpovednosti za škodu žalovala subjekt, ktorý tam mal byť zo zákona. Mesto Prievidza nemôže byť pasívne legitimovanou stranou, keď dočasné parkovanie nie je výkonom samosprávy. Keď súd prvej inštancie uzavrel, že Ministerstvo dopravy SR nemá pasívnu vecnú legitimitáciu, nemal čo ďalej rozoberať uplatnenie podmienok náhrady škody a ani polemizovať o tom, čo by žalobkyňa dosiahla písomnou požiadavkou na vykonanie kontroly preneseného výkonu štátnej správy Mestom Prievidza. Súd tiež nezákonne zamietol žalobu v časti proti žalovanej v zastúpení Generálnej prokuratúry SR. Žalobkyňa sa domáhala náhrady škody podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý nesprávny úradný postup mal spočívať v tom, že v prípade nelegálnej parkovacej zóny si prokuratúra neplnila svoje povinnosti stanovené v § 3 ods. 1 zákona o prokuratúre a odignorovala povinnosti stanovené v § 3 ods. 2 tohto zákona, kedy bola povinná vykonať opatrenia na predchádzanie porušeniu zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie. Súd sa nemal zaoberať počtom prokuratúrou popísaných hárkov, ale mal skúmať aké mali tieto výsledný efekt. Mal teda porovnať obsah podnetu žalobkyne, vyhodnotiť rozsah a dobu porušovania zákona mestom, ak k nemu došlo, zaoberať sa zákonnosťou postupu mesta pri osadení značiek bez vydania VZN, vymáhania nelegálnych poplatkov za parkovanie a vyhodnotiť, aký postup podľa zákona o prokuratúre bol použitý, aký rozsah právomoci prokuratúra mala a vyhodnotiť jeho efektívitu. V rozsudku sa nenachádza zmienka o tom, ako prokuratúrou popísané stohy papiera ochránili subjektívne práva žalobkyne, ako prokuratúra chránila záujmy verejnosti pri regulácii parkovania a z obsahu podnetu je zrejmé, že prokuratúra konštatovala porušenie práva, ale nevyvodila žiadnu trestnoprávnu ani inú zodpovednosť. Práve naopak, ochraňovala podvodníkov vyberajúcich nezákonné poplatky, proti policajtom nasadzujúcim papuče nič nepodnikla, viacnásobným odkladaním podnetu žalobkyne v časti napádaných ilegálnych značiek, dokonca v rozpore s § 33 ods. 1 zákona o prokuratúre, nezjedнала žiadnu nápravu protiprávneho stavu. Pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že orgány prokuratúry vybavili podnety žalobkyne v súlade so zákonom o prokuratúre, tak závery súdu, že parkovanie je výkon samosprávy, nemôžu obstáť a bolo potrebné konštatovať nezákonnosť vybavenia podnetu žalobkyne a závažné porušenie povinnosti zo strany prokuratúry. Žalobkyňa poukázala na to, že prokurátor je strážcom zákonnosti, má aj iné prostriedky než prokurátorský dozor, napr. § 30 zákona o prokuratúre, ktoré mu dávajú kompetencie, o ktorých súd prvej inštancie zjavne nemá ani poňatie a mali zabrániť tomu, aby žalobkyňa bola sankcionovaná za neexistujúce dopravné prostriedky. V zmysle uvedeného má prokurátor oprávnenie vstúpiť do budovy Mestského úradu a mestskej polície, ktorá je jeho organizačnou zložkou, aj do priestorov dopravnej polície a v rámci previerky zachovávanía zákonnosti vyžiadať si akékoľvek priestupkové a iné spisy na kontrolu, upozorniť policajtov na to, že porušujú zákon, čo prokurátor neurobil. Pokiaľ sú niekde ilegálne dopravné značky, prokurátor je povinný použiť všetky zákonné prostriedky, aby boli odstránené a zabezpečila sa rýchlá ochrana práv občanov. Prokuratúra mala stíhať podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre osoby podozrivé z vykonávania trestnej činnosti, ak by tak urobila, je jasné, že nelegálne značky by zmizli. V dôsledku jej nečinnosti bola žalobkyňa sankcionovaná opakovane za neexistujúce dopravné priestupky. Prokuratúra si neplnila a ani neplní svoje povinnosti vyplývajúce z § 4 ods. 1 písm. g) zákona o prokuratúre, pretože podporovala kriminalitu a nepodieľala sa na odstraňovaní jej príčin. Preto závery súdu o zamietnutí žaloby v tejto časti sú nepodložené a predčasné. Nakoľko súd prvej inštancie pochybil už pri skúmaní prvého predpokladu zodpovednosti za škodu, neskúmal ani ostatné predpoklady zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci, odňal žalobkyni právo konať pred súdom, preto žiadala zrušiť napadnutý rozsudok pre porušenie zákona a nepreskúmateľnosť.

3. Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 19. októbra 2022, sp. zn. 19Co/91/2021 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 aj 2 CSP potvrdil a vyslovil, že žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 27. februára 2025, sp. zn. 6Cdo/29/2023 zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa z 19. októbra 2022, sp. zn. 19Co/91/2021 a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na rozhodnutie NS SR z 29. mája 2024, sp. zn. 4Obdo/73/2022 a jeho názorov vyjadrených v tomto rozsudku, od ktorých nemal dôvod ustúpiť, podľa ktorých zákonnou podmienkou pre realizáciu prevádzky parkovacích miest a výberu parkovného za ňu bolo (aj v čase rozhodnom z pohľadu nárokov žalobkyne z tentoraz prejednávanej veci) všeobecne záväzným nariadením určiť úseky miestnych komunikácií, ktoré sú pre parkovanie vyhradené a určiť výšku a spôsob výberu úhrady za parkovanie na miestach, kde prevádzku vyhradeného parkovania realizuje priamo obec a v určení vyhradeného parkovania pôsobí obec v rámci prenesenej štátnej správy. Názor o nedostatku vecnej (tzv. pasívnej) legitímácie štátu v časti, v ktorej sa nároky žalobkyne odvíjali od nesprávneho postupu Mesta Prievidza, spočívajúceho v nevydaní ním VZN o parkovaní, (kde štát reprezentovalo ministerstvo), preto nebol správnym a ak zamietnutie žaloby, rozsudkami nižších súdov bolo založené výlučne na takom názore, nemohli obstáť ani takéto rozhodnutia, (či presnejšie rozsudok odvolacieho súdu povolaný takúto nesprávnosť napraviť, k čomu ale nedošlo). Dovolací súd sa však nemohol stotožniť (bez ďalšieho) ani s tým názorom nižších súdov, podľa ktorého nebola daná zodpovednosť štátu za nesprávny postup tiež tam, kde mal tento tkvieť v počinaní orgánov prokuratúry, v tomto prípade preto, že pri existencii aj v takýchto prípadoch zodpovednosti za výsledok (či stav nezákonnosti bol odstránený, a či sa tak stalo z pohľadu ochrany práv žalobkyne v primeranom čase) nedošlo k poskytnutiu odpovede na tú otázku, či postup orgánov prokuratúry šlo naozaj označiť za dostatočne efektívny a ako bolo treba nazerať na taktiež namietané nevyužitie nimi iných, podľa názoru žalobkyne účinnejších prostriedkov nápravy (ďalšia variácia na nepreskúmateľosť ako vadu tzv. zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP).

5. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd opätovne preskúmal vec na podklade podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v spojení s § 470 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobkyňa (v jej konečnom znení) sa od žalovanej SR (v tomto konkrétnom prípade reprezentovaný až dvoma štátnymi orgánmi – Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky) domáhala náhrady škody 232,- eur a nemajetkovej ujmy 5.000,- eur. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 9. septembra 2021, č. k. 5C/13/2018-1110 žalobu zamietol z dôvodu, že podľa súdu prvej inštancie síce štát je pasívne vecne legitimovaným subjektom na náhradu škody vzniknutej pri výkone štátnej správy prenesenej na územnú samosprávu, o taký prenos však podľa jeho názoru nešlo pri výkone, kompetencie podľa § 6a CZ (ustanovenia zakladajúceho možnosť obce ustanoviť na účely organizovania dopravy na jej území všeobecne záväzným nariadením úseky miestnych komunikácií na dočasné parkovanie motorových vozidiel), kde bolo potrebné uplatniť generálne interpretačné pravidlo (z ustanovenia § 4 ods. 4 ZOZ v znení zákona č. 453/2001 Z. z.). Pri určení trvalého dopravného značenia Mestom Prievidza (vystupujúcim ako orgán verejnej moci) síce o výkon prenesenej štátnej správy na obec šlo, podmienkou úspechu žaloby ale bolo preukázanie nesprávneho úradného postupu, (ktorým by bolo len nevydanie tu vydaného rozhodnutia) alebo zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť, (k čomu napriek absencii VZN majúceho predchádzať rozhodnutiu rovnako neprišlo a toto by nešlo dosiahnuť ani na základe podnetu žalobkyne na vykonanie kontroly preneseného výkonu štátnej správy, adresovaného ministerstvu). Pri vybavovaní podnetov prokuratúre žalobkyňa nepreukázala nesprávny úradný postup, za ktorý nešlo považovať ani prvotné odloženie podnetu Okresnou prokuratúrou Prievidza či opakované predlžovanie lehoty na vybavenie podnetu. Ani náprava stavu uznania žalobkyne vinnou zo spáchania dopravných priestupkov nebola možnou v spore o náhradu škody proti štátu (v prejednávanej veci), ak žalobkyňa v minulosti viedla samostatné konania, v ktorých sa domáhala (žalobami v konaniach Krajského súdu v Trenčíne vedených pod sp. zn. 11S/45/2012 a 13S/282/2014 a neskôr odvolaniami v konaniach najvyššieho súdu, sp. zn. 9Sžd/17/2013 a 2Sžo/56/2016) zrušenia tzv. priestupkových rozhodnutí, avšak neúspešne. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo dňa 19.

októbra 2022, sp. zn. 19Co/91/2021 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 27. februára 2025, sp. zn. 6Cdo/29/2023 zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa z 19. októbra 2022, sp. zn. 19Co/91/2021 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, z dôvodu, že názor o nedostatku vecnej (tzv. pasívnej) legitímácie štátu v časti, v ktorej sa nároky žalobkyne odvíjali od nesprávneho postupu Mesta Prievidza, spočívajúceho v nevydaní ním VZN o parkovaní, (kde štát reprezentovalo ministerstvo), nebol správnym a ak zamietnutie žaloby, rozsudkami nižších súdov bolo založené výlučne na takom názore, nemohli obstáť ani takéto rozhodnutia. Dovolací súd sa však nemohol stotožniť (bez ďalšieho) ani s tým názorom nižších súdov, podľa ktorého nebola daná zodpovednosť štátu za nesprávny postup tiež tam, kde mal tento tkvieť v počinaní orgánov prokuratúry, v tomto prípade preto, že pri existencii aj v takýchto prípadoch zodpovednosti za výsledok (či stav nezákonnosti bol odstránený, a či sa tak stalo z pohľadu ochrany práv žalobkyne v primeranom čase) nedošlo k poskytnutiu odpovede na tú otázku, či postup orgánov prokuratúry šlo naozaj označiť za dostatočne efektívny a ako bolo treba nazerať na taktiež namietané nevyužitie nimi iných, podľa názoru žalobkyne účinnejších prostriedkov nápravy.

7. Po opätovnom preskúmaní veci odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu podľa § 455 CSP dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecné záväzné nariadenia (čl. 68 Ústavy).

9. Na obec a vyšší územný celok možno zákonom preniesť výkon určených úloh miestnej štátnej správy a náklady takto preneseného výkonu štátnej správy uhrádza štát (čl. 71 ods. 1 Ústavy). Pri výkone štátnej správy môže obec a vyšší územný celok vydávať v rámci svojej územnej pôsobnosti na základe splnomocnenia v zákone a v jeho medziach všeobecne záväzné nariadenia. Výkon štátnej správy prenesený na obec alebo na vyšší územný celok zákonom riadi a kontroluje vláda. Podrobnosti ustanoví zákon (čl. 71 ods. 2 Ústavy).

10. Obec pri výkone samosprávy najmä zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce [§ 4 ods. 3 písm. f) ZOZ v znení platnom a účinnom od 1. januára 2002, tu porovnaj tiež čl. I bod 12. v spojení s čl. VI zákona č. 453/2001 Z. z.].

11. Obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky, a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom (§ 6 ods. 1 ZOZ, tu porovnaj tiež čl. I body 18. a 19. zákona č. 453/2001 Z. z.). Vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenia len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadením vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy (§ 6 ods. 2 ZOZ vo vyššie spomínanom znení, ktorý rovnako ako odsek 1 ustanovenia je v tom podstatnom inak len odlišným a spresneným legislatívnym vyjadrením toho, čo už obsahovalo aj pôvodné znenie § 6 ods. 1 zákona, v tejto súvislosti porovnaj tiež ZOZ v znení účinnom do 31. decembra 2001 vrátane).

12. Miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Obce na miestnych komunikáciách a na účelových komunikáciách určujú použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská; v rámci preneseného výkonu štátnej správy prejednávajú priestupky podľa § 22c na úseku miestnych komunikácií a účelových komunikácií (§ 3 ods. 2 CZ v znení účinnom do 31. mája 2021 vrátane, teda pred nadobudnutím účinnosti novelizácie CZ zákonom č. 149/2021 Z. z., ktorým bol pôvodný výraz „komunikácie“ nahradený novým „cesty“, v tejto súvislosti porovnaj najmä čl. I bod 26. v spojení s čl. IV zákona č. 149/2021 Z. z. a nimi doplnený § 24k CZ).

13. Na účely organizovania dopravy na území obce môže obec ustanoviť všeobecne záväzným nariadením úseky miestnych komunikácií na dočasné parkovanie vozidiel, ak sa tým neohrozí bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky alebo iný verejný záujem. Takto vymedzené úseky miestnych komunikácií musia byť označené zvislými a vodorovnými dopravnými značkami. Vo všeobecne záväznom nariadení obec ustanoví aj výšku úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel podľa osobitného predpisu, spôsob jej platenia a spôsob preukázania jej zaplatenia (§ 6a ods. 1 CZ v znení účinnom od 1. augusta 2011, t. j. po novelizácii CZ zákonom č. 249/2011 Z. z., tu porovnaj čl. II bod 5. v spojení s čl. V takéhoto zákona). Výnos úhrad za dočasné parkovanie motorových vozidiel je príjmom obce (odsek 2 ostatného citovaného ustanovenia, tu inak veta prvá jeho dnešného znenia).

14. Vychádzajúc z obsahu zhora citovaných ustanovení, podľa názoru odvolacieho súdu, ktorý je viazaný právnym posúdením veci dovolacím súdom, organizovanie dopravy na území obce nemožno považovať za výkon samosprávy obce, ale za výkon prenesenej štátnej správy. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie dovolacieho súdu, v ktorom uviedol: „Nech aj hľadanie obraznej deliacej čiary medzi jedným a druhým je evidentne spôsobilé činiť obtiaže, pomoc v tomto smere poskytuje nielen nižšími súdmi spomínané generálne interpretačné pravidlo z § 4 ods. 4 ZOZ a v súvislosti s ním ustanovenie § 3 ods. 2 vety prvej CZ, podľa ktorého miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy; ale aj rozbor rozhodnej právnej úpravy (vydávania všeobecne záväzných nariadení obcí) i za pomoci metód historického, gramatického, systematického aj logického výkladu. Pri ich uplatnení zaiste nemôže byť bez významu, že i keď úprava účinná od 1. januára 2002 príslušnú pôsobnosť pri výkone samosprávy od pôsobnosti pri výkone prenesenej štátnej správy odčlenila aj formálne tým, že na rozdiel od skoršieho sústredenia oboch takýchto pôsobností v jednom – prvom – odseku § 6 ZOZ zakotvila podmienky výkonu samosprávnej legislatívnej pôsobnosti v odseku 1 a podmienky na úseku prenesenej štátnej správy v novom znení odseku 2 (v tejto súvislosti porovnaj pôvodné znenie § 6 ods. 1 vety prvej a vety tretej pred bodkočiarkou ZOZ – i tu rozumej do nadobudnutia účinnosti zákona č. 453/2001 Z. z. a § 6 ods. 1 aj 2 zákona aj v jeho dnešnom znení – citovanom pod 19. zhora); v rámci tohto legislatívneho posunu došlo len k formálnemu zredukovaniu situácií, v ktorých sú obce oprávnené, resp. aj povinné regulovať záležitosti zverené im do pôsobnosti všeobecne záväznými nariadeniami z troch na dve takéto situácie. Nahradenie skoršej úpravy vyjadrenej za pomoci slovných spojení I. „na plnenie úloh samosprávy obce“, II. „alebo ak to ustanovuje zákon“ a III. „vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy (§ 5), ... len na základe splnomocnenia zákona“ novšou úpravou vyjadrenou už len za pomoci slovných spojení I. „vo veciach územnej samosprávy“ a II. „vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, ... len na základe splnomocnenia zákonom“ totiž nezmenilo nič na tom, že ani do 31. decembra 2001 vrátane pri vydávaní všeobecne záväzných nariadení obcí, ak to ustanovil zákon, nešlo o plnenie úloh samosprávy obce a podľa skoršej, ale aj dnešnej úpravy je to práve podmienka splnomocnenia obce na vydanie všeobecne záväzného nariadenia zákonom, ktorá spôsobuje nutnosť nazerania na výkon súvisiacej kompetencie ako na prenesený výkon štátnej správy (a len vtedy, ak tzv. legislatívna pôsobnosť obce takto podmienená nie je a logicky tiež vtedy, ak pôjde o veci predmetovo spadajúce do rámca hoc aj len príkladného výpočtu v ustanovení § 4 ods. 3 ZOZ, pôjde o výkon samosprávy). Napokon (v neposlednom rade) tu nemôže byť bez významu ani to, že zakotvenie možnosti ustanovenia všeobecne záväzným nariadením obce úsekov miestnych komunikácií na dočasné parkovanie vozidiel a ďalších podmienok takéhoto parkovania bolo legislatívnou reakciou na ten záver ústavného súdu z jeho nálezu z 25. mája 2000, sp. zn. III. ÚS 1/2000, že „správa obecných komunikácií zverená obci podľa § 4 ods. 3 písm. e)“ (dnes f) – pozn. dovolacieho súdu) „zákona o obecnom zriadení nezahŕňa právo vyberať poplatky alebo ináč nazvané platby za používanie obecných komunikácií bez výslovného zákonného zmocnenia. Podmienky zastavenia a státi motorových vozidiel na pozemných komunikáciách vrátane miestnych komunikácií upravujú § 22 ods. 1, § 24 ods. 1 a 2 dopravného zákona a nie je možné k nim podzákonným normatívnym právnym aktom bez splnomocnenia v zákone pridávať ďalšie podmienky, čiže ďalšie obmedzenia a povinnosti. ... To, že obec je vlastníkom a správcom miestnych komunikácií ešte neznamená, že môže za zákonom nezakázané zastavenie a státi na týchto komunikáciách vyberať bez výslovného zákonného zmocnenia akokoľvek nazvané platby bez poskytnutia protihodnoty.“ Takýto záver bol pritom zas reakciou ústavného súdu na prax spolplatňovania parkovania na základe všeobecne záväzných nariadení obcí nemajúcich oporu v zákonom splnomocnení tak činiť (či dokonca bez vydania VZN, ako to malo byť – v období rozhodnom tiež z pohľadu nárokov žalobkyne – i v tentoraz prejednávanéj veci) aj po tej novelizácii zákona č.

582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, po ktorej skoršia úprava predmetu dane za užívanie verejného priestranstva, t. j. osobitné užívanie verejného priestranstva a dočasné parkovanie motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva bola zúžená vypustením možnosti takto zdaníť aj dočasné parkovanie (tu porovnaj čl. I body 34. až 37. v spojení s čl. II zákona č. 538/2007 Z. z.) a obnovenie možnosti zaviesť takéto spoplatnenie na základe VZN prišlo až v rámci zákona č. 249/2011 Z. z. (ako na to poukázali už aj nižšie súdy a zhora tiež najvyšší súd).“

15. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu konštatuje, že zákonnou podmienkou pre realizáciu prevádzky parkovacích miest a výberu parkovného za ňu bolo (aj v čase rozhodnom z pohľadu nárokov žalobkyne v prejednávanej veci) všeobecne záväzným nariadením určiť úseky miestnych komunikácií, ktoré sú pre parkovanie vyhradené a určiť výšku a spôsob výberu úhrady za parkovanie na miestach, kde prevádzku vyhradeného parkovania realizuje priamo obec a v určení vyhradeného parkovania, pôsobí obec v rámci prenesenej štátnej správy (rozhodnutie NS SR z 29. mája 2024, sp. zn. 4Obdo/73/2022). Názor o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie štátu v časti, v ktorej sa nároky žalobkyne odvíjali od nesprávneho postupu Mesta Prievidza, spočívajúceho v nevydaní ním VZN o parkovaní, (kde štát reprezentovalo ministerstvo), preto nebol správnym a ak zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie bolo založené výlučne na takom názore, jeho rozhodnutie nebolo správne.

16. Odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu sa v tomto štádiu konania nestotožňuje (bez ďalšieho) ani s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého nebola daná zodpovednosť štátu za nesprávny postup tiež tam, kde mal tento tkvieť v počínaní orgánov prokuratúry, v tomto prípade preto, že pri existencii aj v takýchto prípadoch zodpovednosti za výsledok (či stav nezákonnosti bol odstránený, a či sa tak stalo z pohľadu ochrany práv žalobkyne v primeranom čase) nedošlo k poskytnutiu odpovede na tú otázku, či postup orgánov prokuratúry išlo naozaj označiť za dostatočne efektívny a ako bolo treba nazeráť na taktiež namietané nevyužitie nimi iných, podľa názoru žalobkyne účinnejších prostriedkov nápravy.

17. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko dovolacím súdom boli vady rozhodnutia vytykané obom nižším súdom a ako už bolo uvedené vyššie, zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie bolo založené výlučne na nedostatku pasívnej vecnej legitímácie štátu v časti, v ktorej sa nároky žalobkyne odvíjali od nesprávneho postupu Mesta Prievidza, spočívajúceho v nevydaní ním VZN o parkovaní, (kde štát reprezentovalo ministerstvo), teda súd prvej inštancie sa v prejednávanej veci v tejto časti vôbec nezaoberal meritom veci, teda neposudzoval skutkový stav týkajúci sa dôvodnosti alebo nedôvodnosti uplatneného nároku žalobkyňou a neposúdil nárok žalobkyne po právnej stránke. To znamená, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci vôbec po právnej stránke neposúdil skutočnosti, od posúdeniach ktorých závisí rozhodnutie o príslušnej časti uplatneného nároku v tomto konaní. Rovnako sa nezaoberal otázkou, či postup orgánov prokuratúry išlo naozaj označiť za dostatočne efektívny a ako bolo treba nazeráť na taktiež namietané nevyužitie nimi iných, podľa názoru žalobkyne účinnejších prostriedkov nápravy, preto v tejto časti je jeho rozhodnutie sčasti nepreskúmateľné.

18. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a dovolacieho súdu a jeho úlohou v ďalšom konaní bude vzhľadom na prijaté právne závery vyslovené dovolacím súdom, opätovne preskúmať dôvodnosť nárokov žalobkyne a vo veci opätovne rozhodnúť, pričom sa dôsledne vysporiada s námietkami strán sporu s tým, že v odôvodnení rozhodnutia dá súd prvej inštancie odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania a svoje rozhodnutie riadne zdôvodní tak, aby bolo preskúmateľné. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách odvolacieho a dovolacieho konania (§ 396 ods. 3, § 453 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).